

13. Moderní a experimentální platební mechanismy

6MEFZ1

Ekonomika a financování zdravotnictví

doc. Ing. Peter Pažitný, MSc., PhD.

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MŠMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Obsah

1. Kontext: Indukovaný dopyt
2. Risk-sharing
3. Cost-sharing
4. Pay for performance
5. Episode Based Payments/Bundling

1. Kontext: Indukovaný dopyt

Reklama
Vznik „nových“ chorob
Hi-tech

Farma firmy
Hi-tech

Reklama

- Seldane – antihistaminikum (výrobca Merrel Dow)
- Úspěšná reklamná kampaň (rok 1988)
  - FDA: povinnost zveřejnit „brief summary“, ale agentúra (Davis a Castagnoli) ho šikovne obišla:
  - Spot nereklamoval priamo liek, ale sympatická mladá dáma hovorila „new drug for allergies is out - the doctor will see you know“
- Zisky farma firmy nemali strop
- V roku 1997 bol liek stiahnutý, lebo jeho vedľajším efektom boli smrteľné srdcové arytmie

Výdavky na reklamu v USA

- 1995 – 0,59 mld. USD (denníky a magazíny)
- 1997 – FDA zhustila povinnost „brief summary“ na pár sekund
- 1998 – 1,17 mld. USD
- 2001 – 2,38 mld. USD (už 70 % cez TV)
- 2005 – 3,00 mld. USD

Vznik nových chorôb

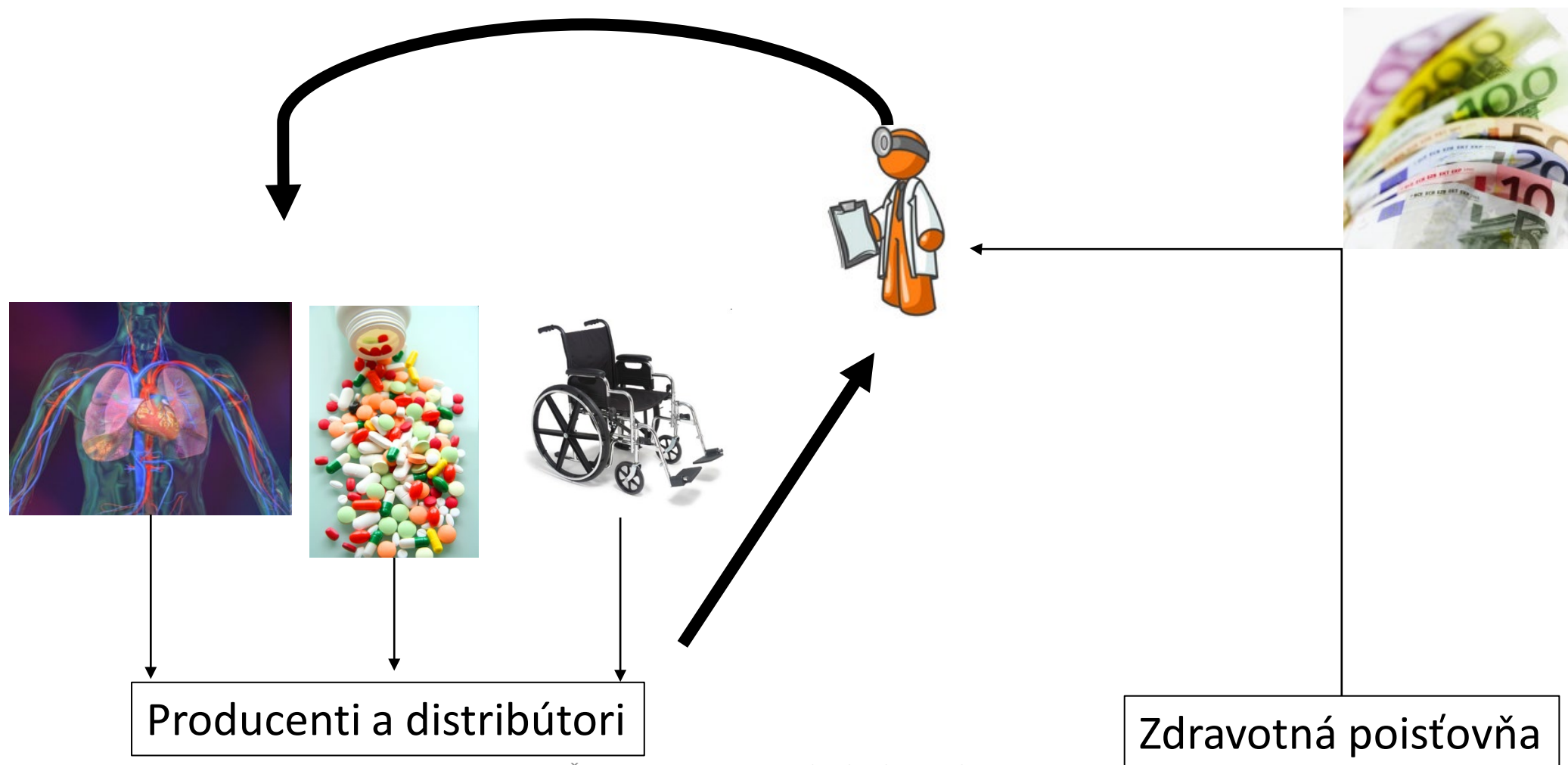
- Lunesta – liek na nespavosť (výrobca Sepracor)
- PR agency Zeno (New York) zabezpečila publicitu:
  - Los Angeles Times: „For Insomniacs, a sleeping pill for every night“
  - Podobné články mali aj News and Observer, či Washington Post
- National Sleep Foundation:
  - 1991 – 27% Američanov má zriedkavé problémy so spaním a 9% trpí chronickou nespavosťou
  - 1996 - 50% dospelých má problémy so spaním
  - 1997 - 75% dospelých má problém so spaním, ktoré negatívne ovplyvňujú ich sexuálny život
- Podľa National Institute of Health malo v roku 1996 zriedkavú alebo opakujúcu sa nespavosť 21% Američanov

Hi-tech

- The lightspeed VCT - 3D zobrazenia orgánov (výrobca GE)
  - 64 RTG zdrojov a detektorov
  - 200 izolovaných obrázkov, orgán zoskenovaný za 5 sekúnd
  - Len v roku 2005 predaných 900 ks po 2 mil. USD
- Oprah Winfrey – priamy prenos z 3D skenu
- Vznikajú:
  - Scan – shops ako „HealthView“ – a majú 10 mesačné čakacie zoznam
  - Mobilné CT jednotky brázdiace USA
- CT hlavy predstavuje pre pacienta 200 x vyššie radiačné zaťaženie ako klasický rentgen hrudníka

Indukovaný dopyt tlačенý lékaři

Farma firmy

- Medicínsky reprezentanti (klíčová složka: darčky)
- Key opinion leaders (platení farma firmami)
- Medical Journals
  - Zyprexa (Eli Lilly) porazila Risperdal (Janssen) 5:0
  - Risperdal porazil Zyprexu 3:1
  - Keď štúdiu financoval Pfizer – vyhral zas Geodon
  - Pre štúdiu je rozhodujúci jej dizajn
- Farma firmy dnes platia 80% nákladov klinického výskumu, kým pred 30 rokmi ešte 100% hradil štát (v USA)

Hi-tech economics

- Lekári diverzifikovali do vytvárania Hi-tech firiem (CT, MR, PET, ...)
- Vzniká fenomén „samo-písania“ si výkonov
- Medzi rokmi 1993 a 1999 vzrástol počet testov predpísaných lekármi z 0,8 na 1,0 testa na 1 poistenca Medicare
- Podľa posledných štúdií vedie prepojenie lekárov na diagnostické firmy až k 8 násobne vyššiemu počtu zobrazovacích testov, ako by bolo potrebné.

Ako bojovať s indukovaným dopytom?

- Risk-sharing (rizikový kapitálny kontrakt)
- Cost-sharing
- P4P (pay for performance)
  - platba za dosiahnutý výsledok
  - výška platby za výkon/hospitalizáciu, resp. dodatočná platba na základe plnenia kritérií kvality
  - nevýhody: motivuje k neprijímaniu komplikovaných pacientov
- Episode based payments/Bundled payments
  - platba za vyriešenie prípadu (pri akútnych ochoreniach) alebo obdobie (rok) chronickej liečby

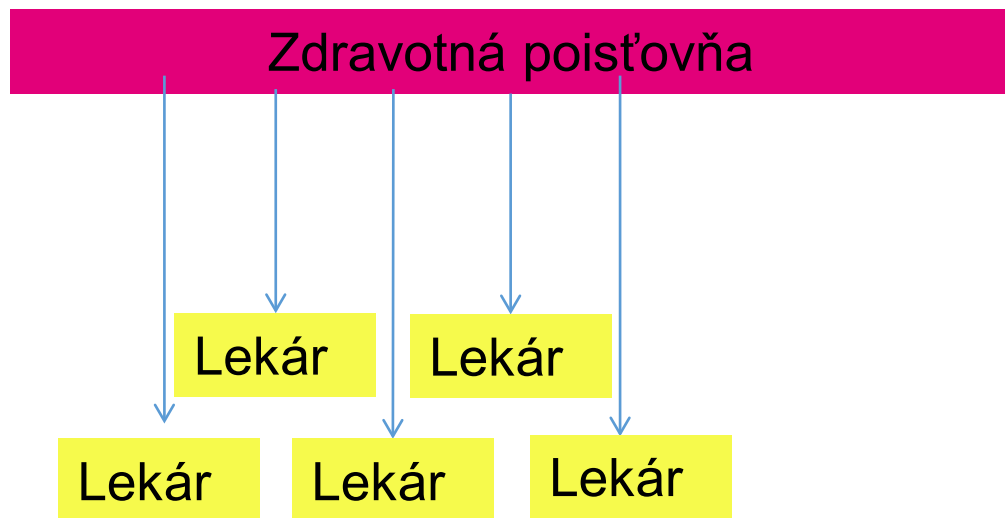
2. Risk sharing

Risk sharing = zdieľanie rizika:

- zdieľanie straty/zisku medzi poskytovateľom a nákupcom (platiteľom)
- finančná dohoda, ktorej cieľom je rozdelenie finančného a produkčného rizika

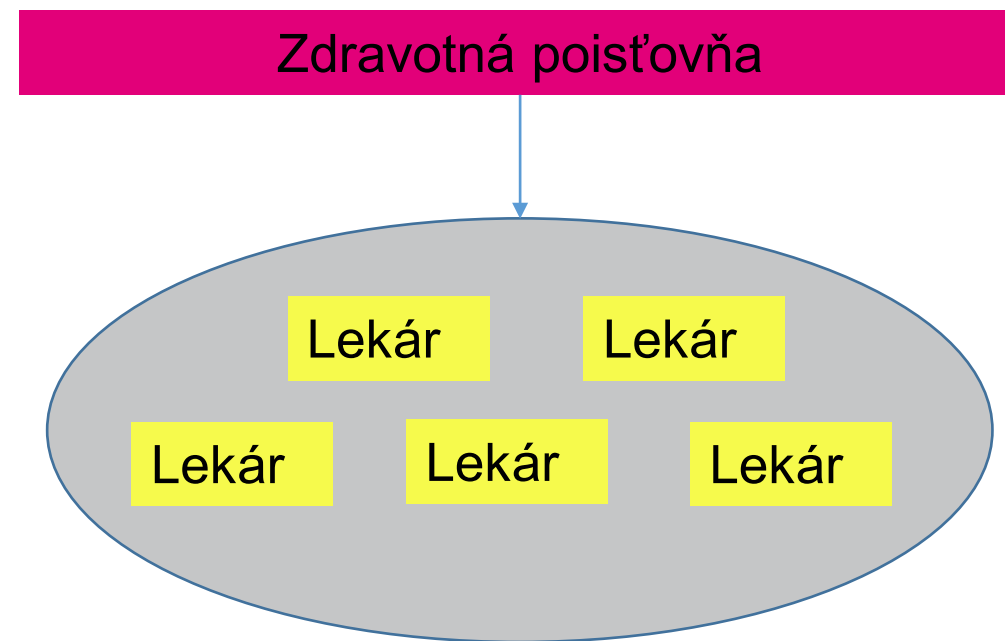
Independent Practice Association (IPA)

Tradičný prístup

Lekári sú kontrahovaní individuálne

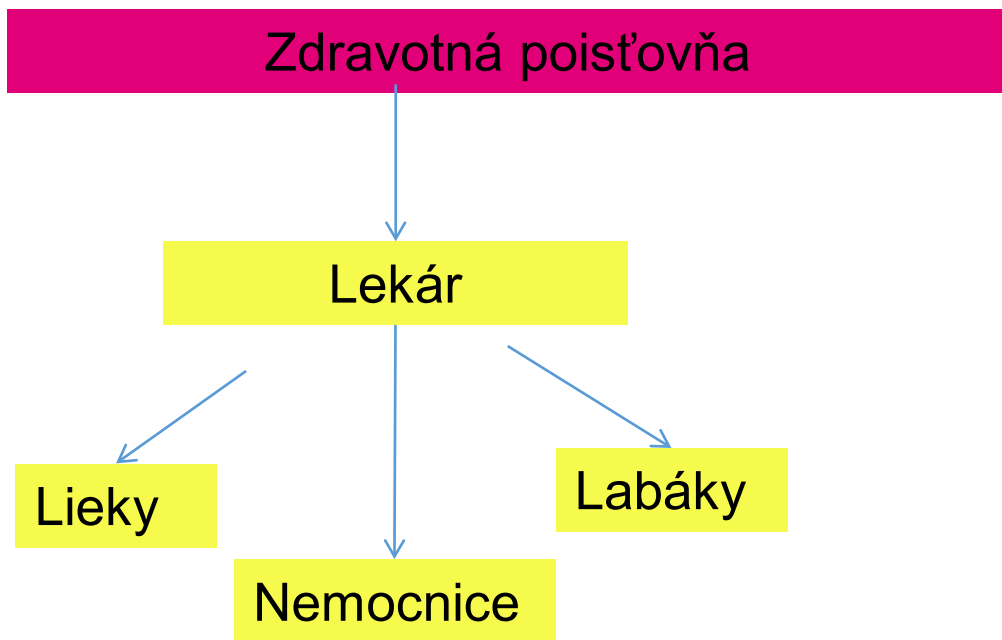
IPA prístup

Lekári sú kontrahovaní ako skupina

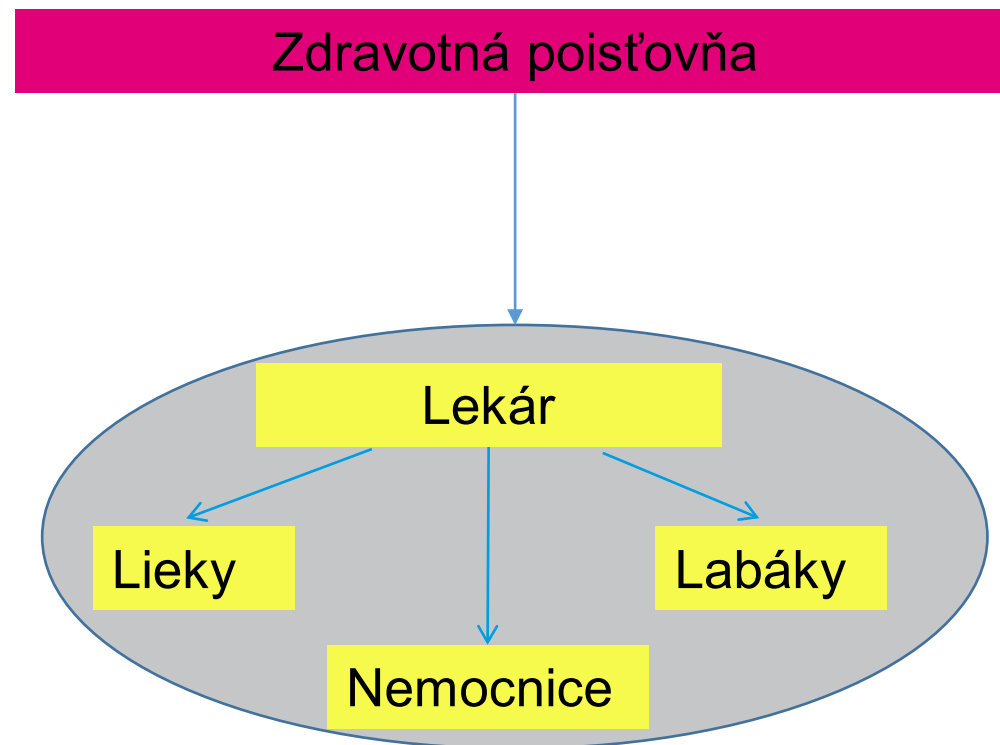
Rizikový kontrakt

Tradičný prístup

Lekár nie je zodpovedný za indukovaný dopyt

IPA prístup

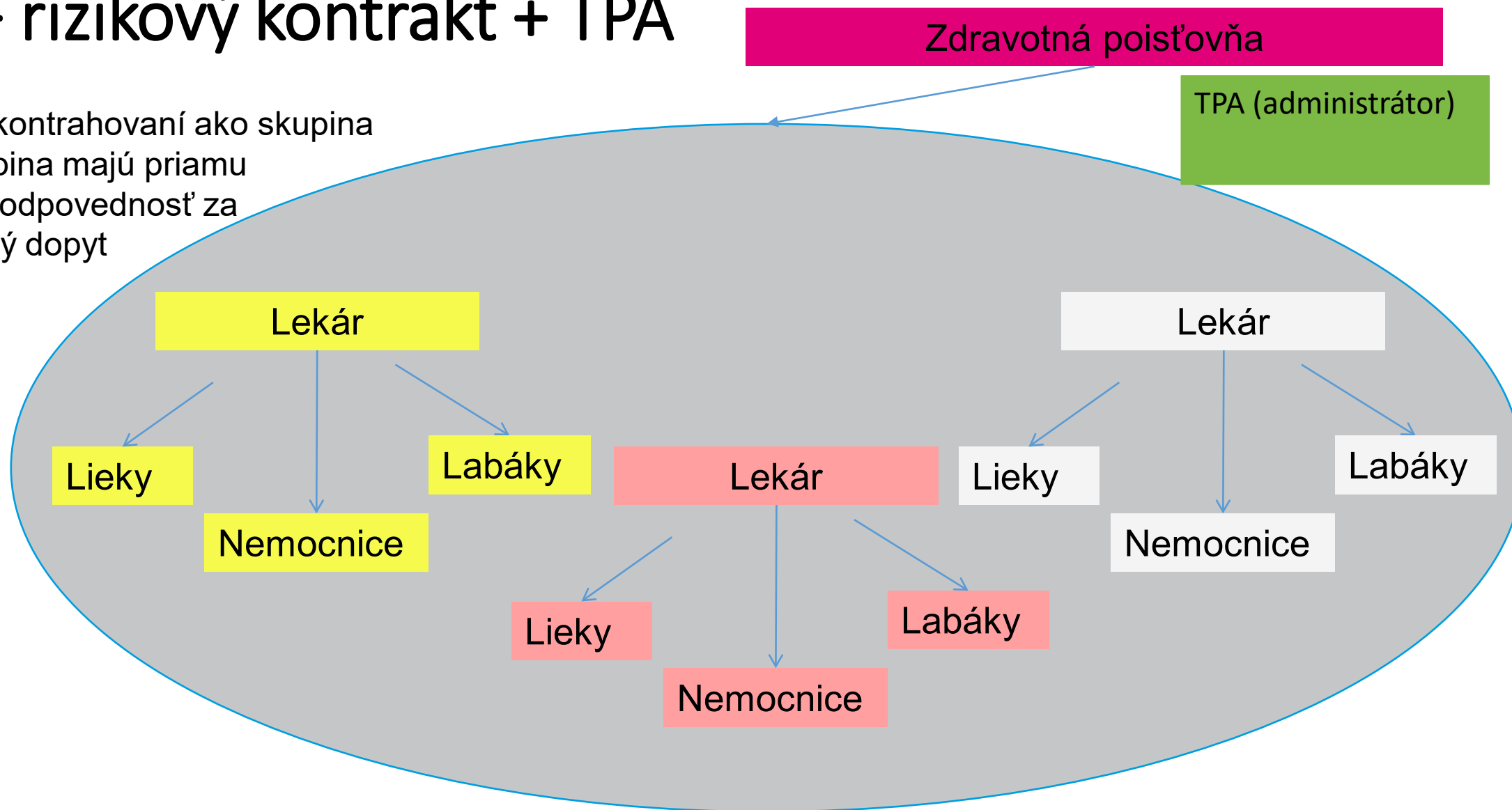

Lekár má priamu finančnú zodpovednosť za indukovaný dopyt

IPA + rizikový kontrakt + TPA

Lekáři sú kontrahovaní ako skupina
a ako skupina majú priamu
finančnú zodpovednosť za
indukovaný dopyt

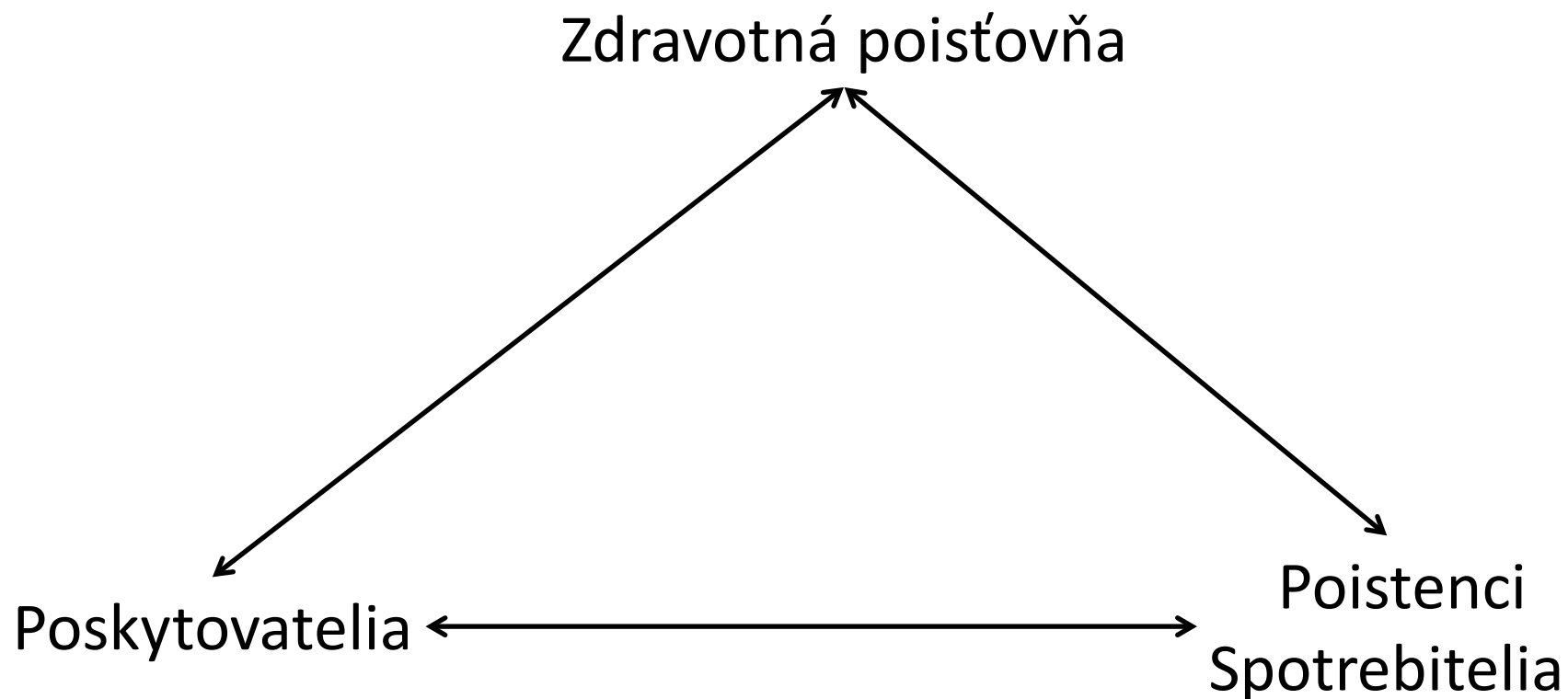

Plán MEDIPARTNER® je systém, který

- Integruje:
  - Verejné zdravotné poistenie
  - Organizáciu zdravotných služieb pre klientov v sieti preferovaných poskytovateľov
  - Motivačný (reward based) program pre klientov
- Založený na princípoch riadenej starostlivosti:
  - smerovanie dopytu do preferovanej siete poskytovateľov
  - zdieľanie zodpovednosti za bilanciu autonómneho fondu poskytovateľmi
  - riadenie toku služieb (mäkký gate-keeping, objednávkový systém) z primárnej ZS
- Reflektujúci moderné trendy zdravotného poistenia
  - Reward based healthcare
  - Systematická komunikácia s klientmi a informačná podpora pre ich správne rozhodnutia

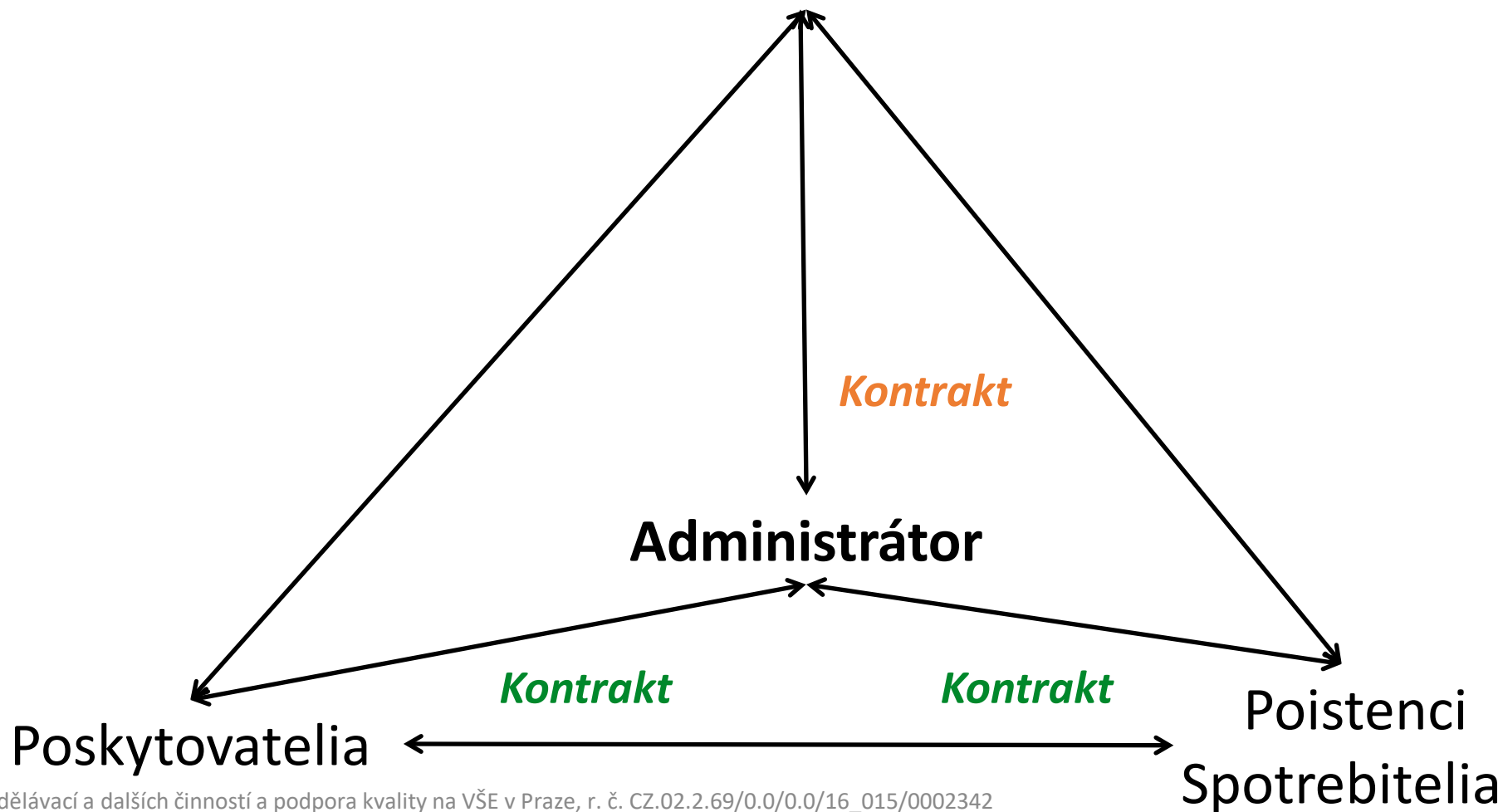

Štandardná situácia (bez administrátora)

Vstup administrátora vytváří nové smluvní vztahy

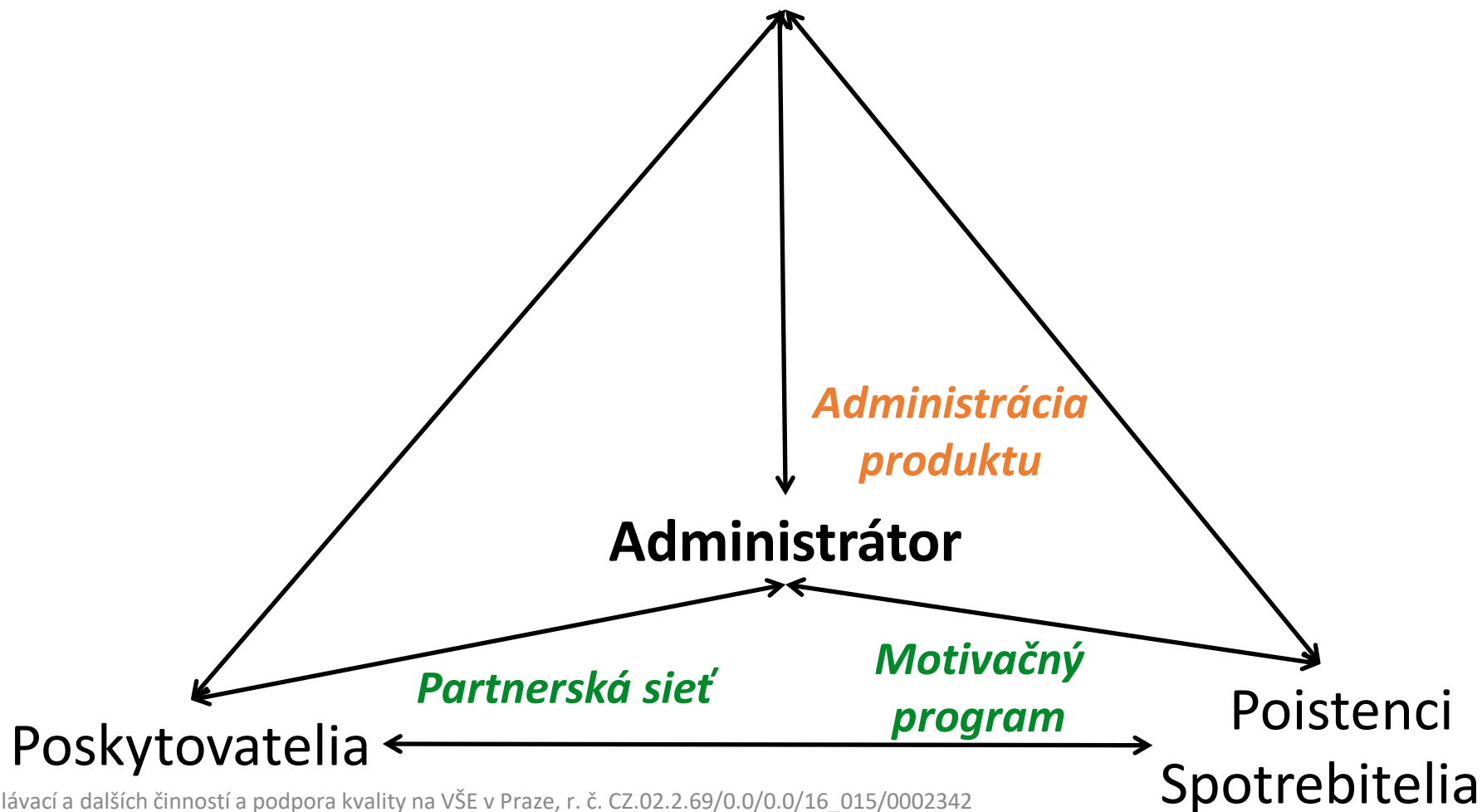
Zdravotní pojišťovna

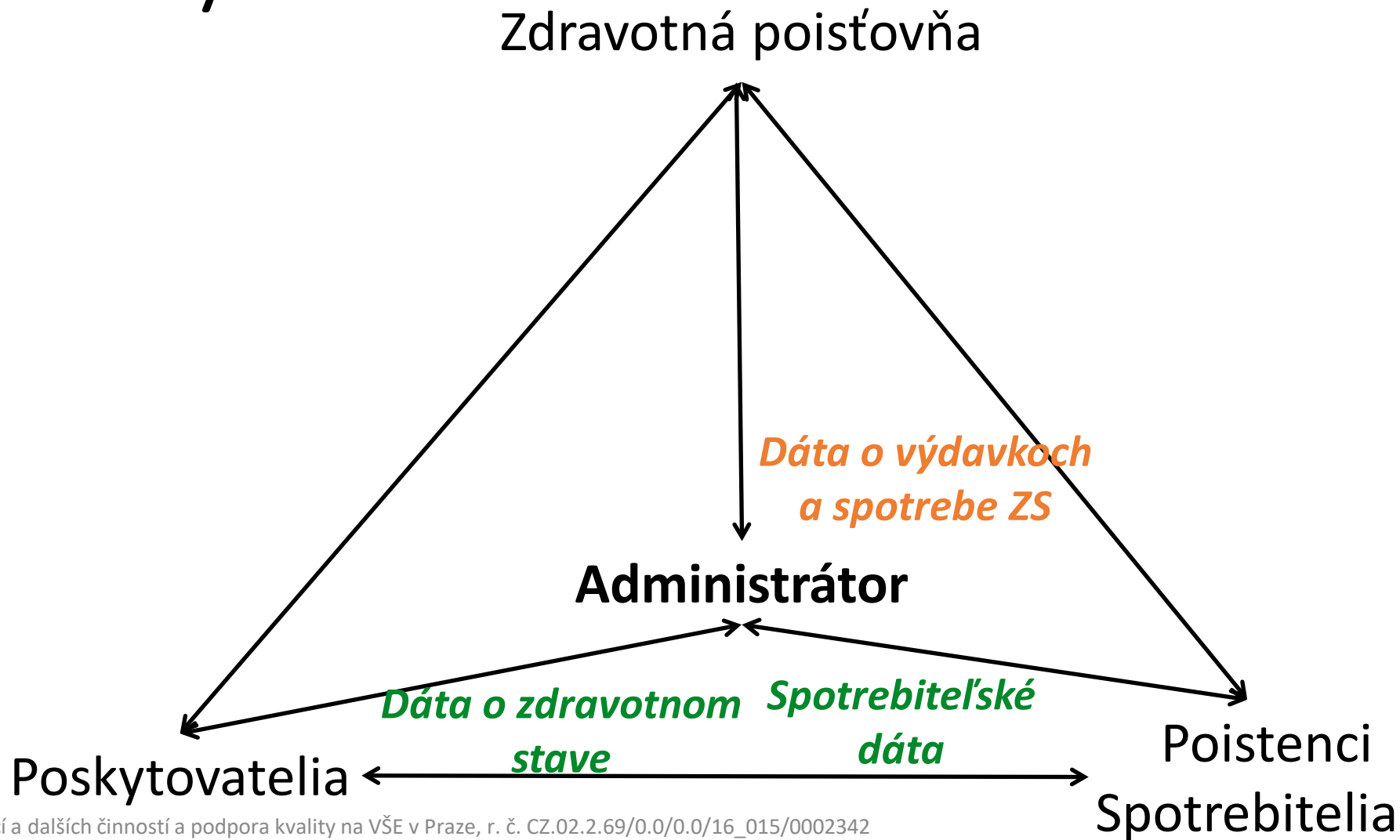

Vzniká nový produkt, který integruje partnerskou síť poskytovatelův a motivační program pro spotřebitele

Zdravotná poistovna

Vzniká nový tok dát

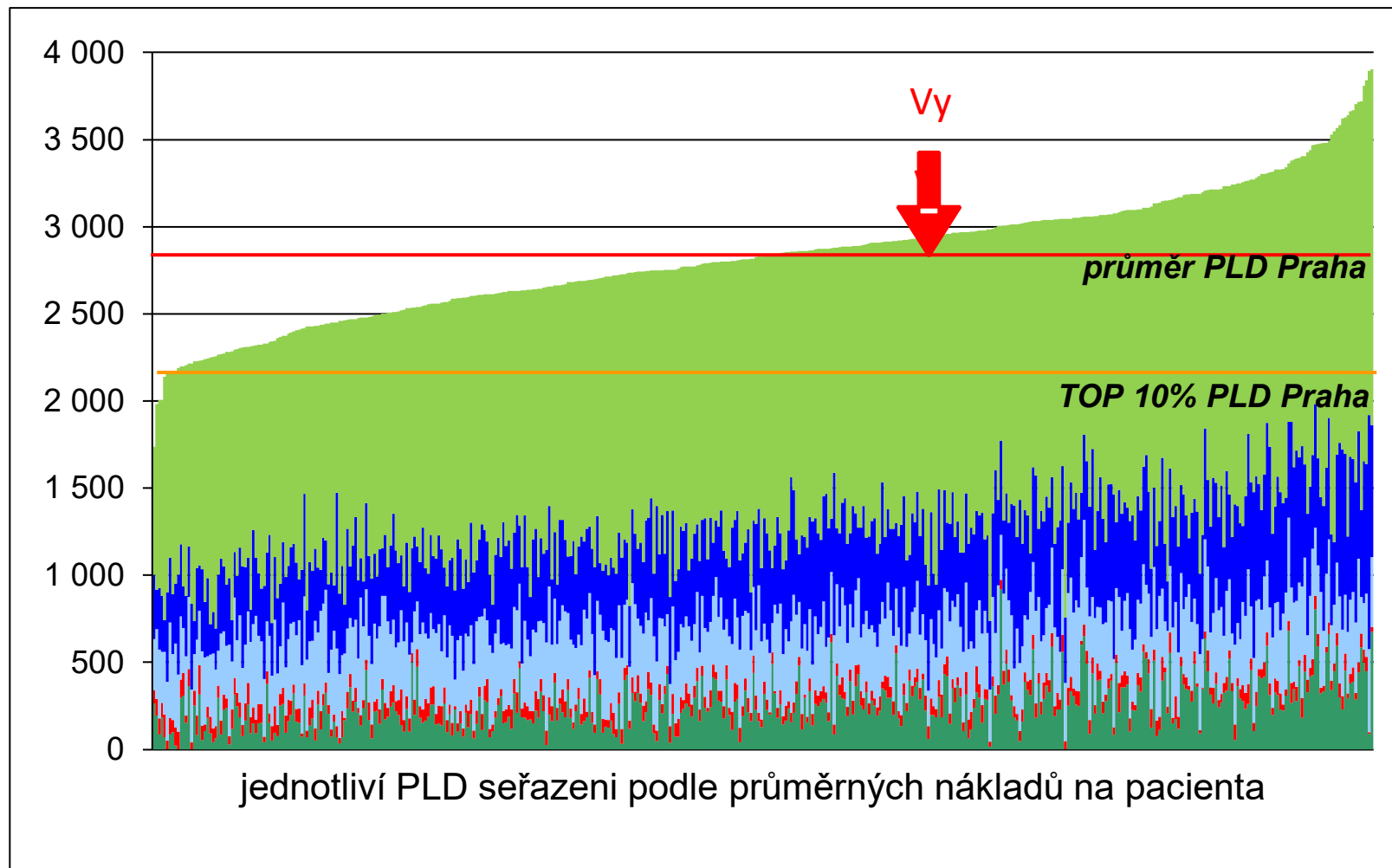

Jako funguje skupina lékařů v pláne

- Pravidelné schůzky
- Datová a informační podpora nákladovo efektivního správaní PL
- Analýzy nákladov vo vybratých oblastiach
- Riadené odovzdávanie skúseností medzi PL s praktickou aplikáciou finančných plánov a dopadových analýz
- Vyhlasovanie a vyhodnocovanie bonifikačných kritérií
- Administrácia množstevných zliav, organizácia tendrov

Výsledkom je riadený proces učenia tých horších od tých najlepších vnútri komunity PL, ktorého prínosom nie je len nákladová efektivita, ale tiež lepší klinický štýl PL

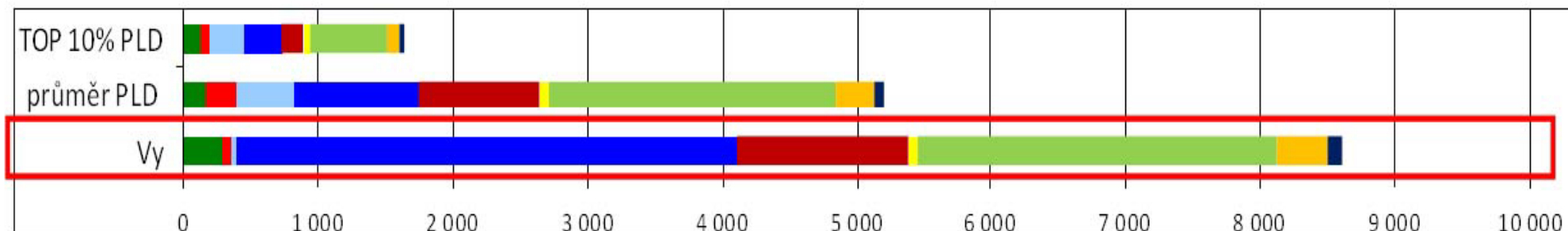
Príklad - hypertenzia

Legenda:

- Centrální a vazodil. antihypertenziva (C02)
- Tiazidová diuretika a indapamid (C03)
- Betablokátory (C07)
- Blokátory kalciových kanálů (C08)
- ACE inhibitory a sartany (C09)

Príklad - ATB

základní peniciliny

peniciliny s inhibitory beta-laktamázy

aminopeniciliny

makrolidy

cefalosporiny

sulfonamidy

chinolony

tetracykliny

Povinnosti PL v Pláne MEDIPARTNER

- Udržovanie registrov chronických stavov
- Autorizácia porušovania pravidiel (gate-keeping)
- Objednávkový systém
- Registračné miesto

Kompetencie PL v Pláne MEDIPARTNER

- Autorizuje čerpanie ZS mimo preferovanú sieť
- Autorizuje porušovanie pravidiel (gate-keeping)
- Prideluje body poistencom
(priama motivácia pacientov lekárom)
- Môže využívať on line objednávkový systém

Hodnota pre všeobecného lekára

- Navýšení příjmu o cca 20%
  - navýšení v rámci kontraktu IPA
  - další bonifikace za účast v Pláne (P4P kontrakt) na základě čtvrtročně vyhlášených kritérií
- Postavenie preferovaného partnera (žiadne reštrikcie, žiadne regulácie)
- Informačná podpora
- Posilnenie jeho role, nové kompetencie
- Efektívnejší klinický štýl

Manažovanie rizika pri kapitácii

- zväčšovanie kmeňa
- zohľadnenie rizikovosti kmeňa (risk adjustment)
- carve-outs - niektoré služby môžu byť vylúčené z rozsahu služieb zahrnutých do kapitácie
- zaistenie a stop-loss (na individuálneho poistenca, na celú skupinu pacientov)
- manažment spotreby ZS
  - monitoring klinickej využitia
  - vývoj klinických protokolov a štandardných postupov
  - edukácia pacientov
- rozkladanie rizika v skupine - rozdelenie odmeny nemusí byť rovnomerné: odmenu si rozdelia len PZS, ktorí sa podielali na úspechu

Výhody skupiny lékařů

- zlepšenie kvality, kontinuity, koodinácie a nákladovej efektívnosti
- zdieľanie informácií, administratívnej podpory, spoločné vzdelávanie a podpora v skupine
- vzájomné porovnávanie výsledkov, sociálny tlak v skupine
- plánovanie kapacít
- spoločný vývoj protokolov a štandardných postupov
- liekové formuláre
- spoločný nákup indukovaných služieb
- redukcia nemocničnej ZS presunom na ambulantných špecialistov v sieti
- odmeňovanie v skupine podľa individuálneho prínosu každého poskytovateľa, podpora žiadaného správania

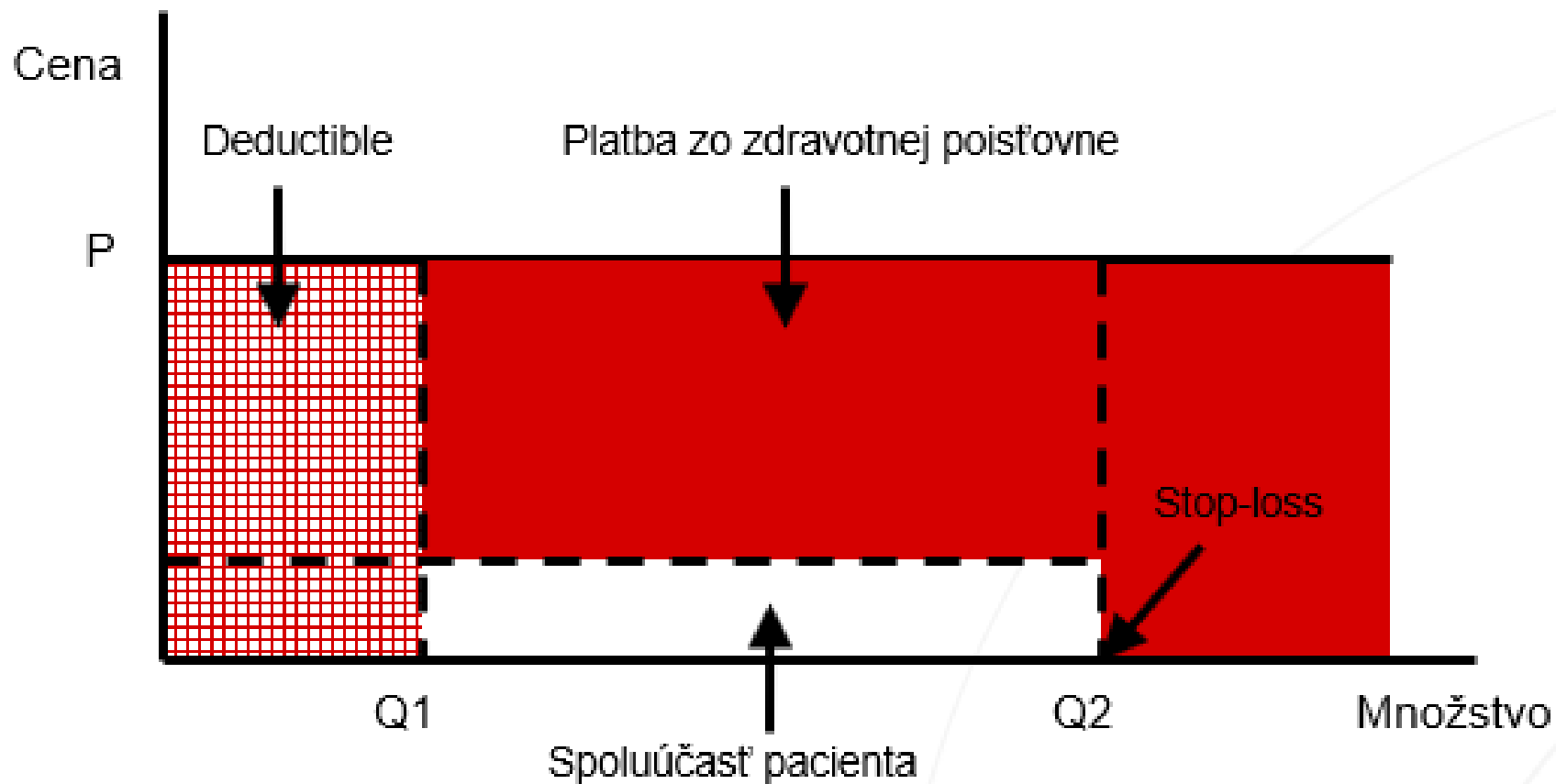

3. Cost sharing

Cost sharing (zdieľanie nákladov):

- zdieľanie zdravotných nákladov poistencami
- podiel pacienta na úhrade zdravotnej starostlivosti vo forme poplatkov, pripoistenia, spoluúčasti, deductibles
- má významný regulačný charakter pri spotrebe ZS
- ovplyvňuje ekonomické správanie pacienta
- nezahrňa príspevky na zdravotné poistenie

Cost sharing

4. Pay for performance

- P4P meria výsledky poskytovateľov
- Cieľom je zvýšiť bezpečnosť liečby, znížiť náklady zvýšením kvality a efektívnosti poskytovateľa

Pay for performance

Merané ukazovatele:

- musia zohľadňovať správanie v medicínskej praxi, ktoré reaguje na finančné motivácie
- sledujú kvalitu klinickej starostlivosti, využitie informačných technológií, spokojnosť pacienta (meraná v prieskumoch spokojnosti)
- sú definované odlišne pre rozdielne medicínske špecializácie

Pay for performance

- **Príklad indikátorov klinickej kvality:**

Astma	% pacientov s astmou, ktorí absolvovali vyšetrenie na astmu počas uplynulých 15 mesiacov
Rakovina	% pacientov s rakovinou, ktorí absolvovali vyšetrenie na rakovinu počas uplynulých 6 mesiacov potom ako sa u nich potvrdila rakovina
Chronická obštrukčná choroba pľúc (CHOCHP)	% pacientov s CHOCHP, u ktorých sa potvrdila CHOCHP spirometrickým a reverzibilným testovaním
Ischemická choroba srdca	% pacientov s ischemickou chorobou srdca, u ktorých posledný výsledok merania tlaku bol nižší ako 150/90 Hg
Cukrovka	% pacientov s cukrovkou, u ktorých posledný výsledok merania tlaku bol nižší ako 145/85 Hg
Hypertenzia	% pacientov s hypertenziou, u ktorých posledný výsledok merania tlaku bol nižší ako 150/90 Hg
Duševné zdravie	% pacientov s vážnymi dlhodobými problémami duševného zdravia vyšetrených za predchádzajúcich 15 mesiacov

Pay for performance

Príklad indikátorov dostupnosti ZS:

- dostupnosť preventívnej ambulantnej ZS pre dospelých
- dostupnosť praktickej ZS pre deti a dorast
- dostupnosť materskej a popôrodnej ZS
- ročné návštevy u zubára
- iniciácia a zapojenie sa do liečby závislostí na drogách a alkohole
- čas čakania na odpoveď telefonátu pacienta

Pay for performance

Spôsob hodnotenia	Komentár
Poradie	porovnávanie výkonu s ostatnými
Prahová úroveň	dosahovanie absolútnych cieľov výkonu
Zmena	preukázanie zlepšenia oproti predchádzajúcim výsledkom

Rôzne metódy platieb v P4P

Metóda	Komentár
Zádržné	zadržanie % platby; doplatok celej platby alebo časti
Bonus	odmena v rozmedzí 0 – ... % z celkovej platby pre najlepších poskytovateľov
Granty na kvalitu	poskytovanie podpory za účelom zlepšenia špecifickej oblasti kvality
Prahové úrovne	naviazanie % platby na zlepšenie postupov

Pay for performance

Kritické faktory pre úspěch P4P:

- Zaangažovanie poskytovateľov do tvorby kritérií P4P, začiatok cez pilotný program
- Odmeňovanie dosiahnutého výkonu (nie pokuty!);
- Stanovenie takých indikátorov, ktoré sú v súlade s cieľmi stratégie ná kupcu ZS
- Verejné zverejňovanie výsledkov
- Minimalizácia administratívnej záťaže a vytvorenie potrebných kapacít
- Skúmanie efektívnosti P4P za účelom ich zlepšenia

5. Episode Based Payments/Bundled Payments

Úhrada vo forme “balíčkovéj ceny” poskytovateľom zdravotnej starostlivosti:

- Na základe očakávaných nákladov na klinicky definované epizódy starostlivosti.
- Je opisovaná ako "stred" medzi úhradou platbou za výkon (v ktorej sú poskytovatelia platení za každú službu poskytnutú pacientovi) a kapitáciou (v ktorej sú poskytovateľom vyplácané, paušálne sumy “na poistenca bez ohľadu na to, koľko služieb pacient dostáva)
- riziko sa delí medzi platiteľa a poskytovateľa.

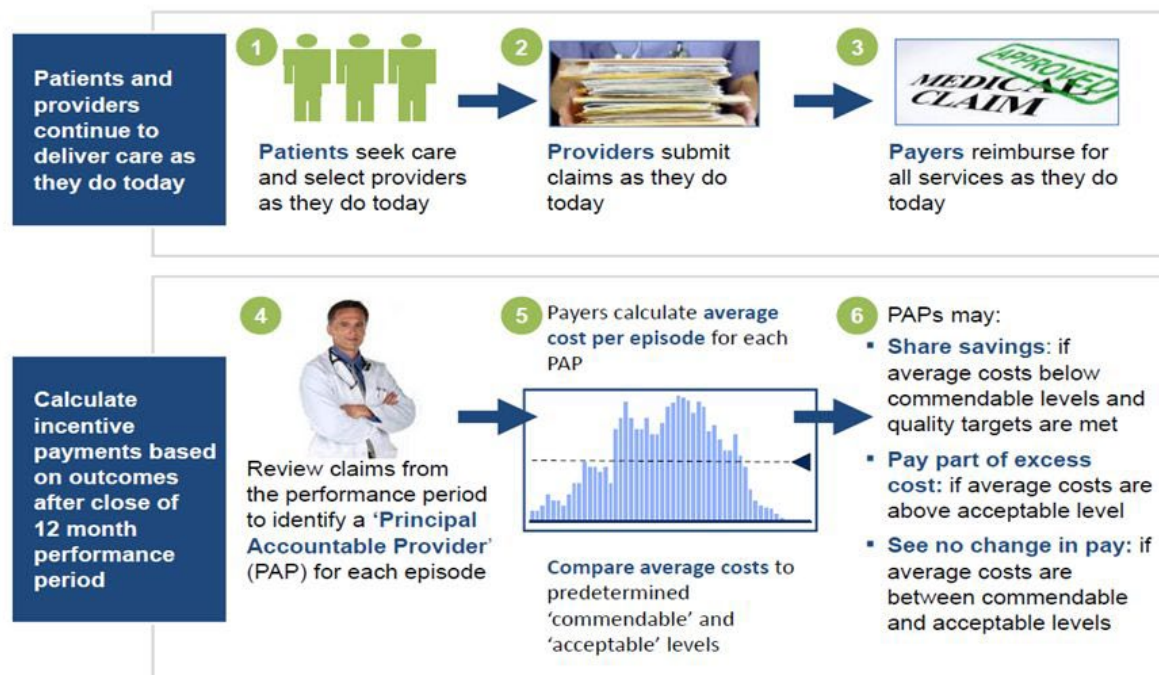
5. Episode Based Payments/Bundled Payments

Design:

- Pri prospektívnej „balíčkovvej“ cene sa platí vopred stanovená fixná cena poskytovateľovi za dodanie všetkých služieb zahrnutých do tohto balíčka.
- Pri retrospektívnej „balíčkovvej“ cene platí poisťovňa každému poskytovateľovi za služby tradičným spôsobom platby za službu; po dokončení epizódy starostlivosti poskytovateľ určený ako zodpovedný poskytovateľ balíčka získa pomer úspor v pomere k cene balíka alebo zaplatí podiel nákladov presahujúci cenu balíčka. Takáto retrospektívna platba sa niekedy nazýva aj „virtuálna balíčková cena“.

5. Episode Based Payments/Bundled Payments

EPISODE-BASED PAYMENTS

5. Episode Based Payments/Bundled Payments

Najčastejšie v praxi používaná pri:

- Náhrada bedrového kĺbu
- Katarakta
- PCI (perkutánná cievna intervencia)
- Bariatrická chirurgia
- Bolesti chrbta
- Perinatálna starostlivosť

Zhrnutie

K čomu často dnešné mechanizmy motivujú?

- zbavovať sa pacientov
- uprednostňovať ľahších pacientov
- poskytovať veľa výkonov

K čomu by mali platobné mechanizmy motivovať?

- vyliečiť pacienta
- zlepšiť zdravotný stav pacienta, predísť chorobám a komplikáciám
- poskytnúť služby kvalitne
- poskytnúť služby efektívne
- koordinovať zdravotné služby

Zdroje

- Brownlee: Overtreated - Why too much Medicine is making us sicker and poorer
- Enthoven, Tollen: Toward a 21st Century Health System, Jossey-Bass, 2001
- Frank: Health care markets and demand, Prezentácia IEMS, Lausanne 2006
- Frank: Economics and managed care, Prezentácia IEMS, Lausanne 2006
- Schneider: Strategic purchasing: Provider Profiling to pay for performance, Prezentácia CEF, Ljubljana 2007
- Figueras, Robinson, Jakubowski : Purchasing to improve health systems performance, Open University Press, 2005

Zdroje

- Nowicky: The Financial management of hospitals and health care organizations, AUPH Press, 2004
- Kongstvedt PR: Essentials of Managed Health Care. Jones and Bertlet Publishers, 2007.
- Isenberg SF: Managed care, outcomes, and quality: a practical guide. Thierne Medical Publishers, 1998.
- Boland P: The capitation sourcebook: a practical guide to managing at-risk arrangements. Boland Healthcare, 1996.
- Rice JA et al: Capitation and Integrated Health Care Systems: Twin Challenges for Russian Health Sector Reformers.

Ďakujem veľmi pekne za pozornosť